కుబేరపుష్పకం

పూ. వెంకటరమణయ్య

శుద్ధస్ఫటికంలా గుంటుంది; ఆ నైర్మల్యాని కవధి లేదేమో అనిపిస్తుం దామెను చూస్తే; చలవమల్లు పంచ ముసుగూ, మూరుపైటా, తెల్లనిశరీరచ్ఛాయా, అడవిమల్లెలాటి యౌవనశరీరసౌష్ఠవం, నొసట విభూతి పుండ్రం, — పాపం! ఆవిభూతిజాడను చీల్చుకొని మరీ నిలువునా పరుగెడుతూంది - మరకతరేఖలాగు పచ్చబొట్టు తిలకం - వ్రేలికో ఉంగరం ఉంది. దానిలో ఏదో చిత్రరచనకూడా ఉంది- శ్రీరామపంచాయతనమో ఏదో. జిగజిగలాడుతూన్న ఇత్తడి సజ్జ చేతపట్టుకొని అనుదినమూ వస్తుం దామె సుందరంగారిపెరట్లోకి. ఆమెవిశుద్ధతా, ఆ శ్రద్ధా, ఆ శరీర సౌష్ఠవం అవన్నీ వింతగా చూచేది సుందరం "రా! జానకీ, చూడు నందివర్ధనా లన్నీ నీకోసమే విడిసట్టున్నాయి, ఎలా పలుకరిస్తున్నాయో నిన్ను? కోసుకో! నీ కడ్డేమిటి?"

"అక్కా, ఆ చిన్న మొక్కను పూచినపూలు నీపూజకు వదిలేస్తా; తక్కినవి కోసుకొనిపోతా" అన్నాది పిల్లముఖుగుత్తో జానకి.

నీయిష్టమే. నీకు కావలసినన్ని పూలేరుకొనిపో. నమ్ముతావో నమ్మవో నీకోసమే పూలమొక్క లింత జాగ్రతగా నీరుపోసి పెంచుతున్నాను. లేకపోతే నాకేలా? ఆచారమా? పూజా? పునస్కారాలా? ఆఁ! అలా వెళ్లకు జానకీ! ముళ్లకంచె నూట్లు పెట్టేడు, వాడు-మాలీవాడు.

ఆ ఉదయపునీరెండలో ఆ తెల్లపంచ పైటముసుగులోనుండి తెలతెల్లని ముంజేయి ఆ తెల్లని పూలమీదికి చాచి ముత్తైపుచిప్పలలాటి గోళ్లతో ఆపూలు చిదుముతూ ఉంటే జానకిని వింతదృశ్యంలాగు చూచింది సుందరం-ఏదో నైర్మల్యం-ఏదో దేవత్వం-ఆపరిసరాలంతా నిండి కనిపించేది. పూలతో సజ్జా నిండుతూ ఉంటే సుందరిహృదయం నిండిపోయినట్టనుకునేది-పూ లన్నీ కోసి ఉంగరపుచేతితో ముసుగు చెవులంట సవరించుకుంటూ, వాల్గన్నులలో నుండి దృష్టి పూలసజ్జామీదికి జాలుగా విడిచి కాస్తకాళ్లాని నిలిచి, "సుందరమ్మక్కా, వెళ్లుదునా?" అని జాలిగా అంది జానకి.

"ఆఁ వెళతావా?"

ఏమో ఆలోచిస్తూంది సుందరం- అంత శ్రద్ధగా ఆమెకు జవాబు చెప్పకుండా ఆమెముఖ మలాచూస్తూ నిలబడిపోయింది. "ఆఁ! అయితే, జానకీ, సరేగాని చెక్కలచెమట గాబోలు! తుడిచేసుకో! వెళతావు మరీ. ఇంకా వండుకోవాలి కాబోలు!"

"లేదు, ఈరోజు ఏకాదశికాదూ? భోజనం చేయను గదూ. వడపప్పు కలుపుకుంటా సాయంకాలం."

"ఔనుకాదూ? ఆమాటేమరచిపోయాను, సరే వెళ్లు మరి పూజా విధానం ఉందిగా!"

సజ్జాలో పూలుసర్దుకుంటూ నేల చూచి తాపీగా అడుగులు పెడుతూ జానకి వెళ్లిపోయింది. ఆమెవేపే అలా చూస్తూ నిలబడి సుందరి, ఆమె ఇల్లు దాటేక, అలసటగా నిట్టూర్చింది. జాలిచేత ఆమె నిలువునా ఝల్లనకదిలింది. "పాపం చిక్కతే పాలుగారే చిన్నారివయసు! ఆ నిర్మలశరీరసౌష్ఠవం - ఆనిర్మలహృదయం, ఆనిర్మల భక్తి, ఆనిర్మలాచారం పాపం! ఉపవాసంతో దినమంతా శుష్కించాలి కాబోలు! వడపప్పు..."

* * *

"ఏమేవ్ - ఇవేళ పదిగంటలకే కచేరీకి వెళ్లాలి. ఏం; ఇంకా వంట ప్రయత్నమే చేసినట్టు లేదు.

"ఇదిగో! చేసేస్తాను"

త్రిపురాంతకం - కలక్టరుకచేరీలో గుమాస్తా, సుందరిపెనిమిటి, ముప్పదేండ్లలోపు వయసువాడు. ఎప్పుడూ ఉత్సాహంతో కాలంగడిపే సంతుష్టహృదయుడు, సుందరిమీద మంచి ప్రేమ. సుందరానికీ వానిమీద మంచి ప్రేమా, చనువూను. తూచాలు తప్పకుండా గడియారంలాగు సంసారం త్రిప్పుకుంటూంది. సుందరి కాపురానికి వచ్చి నాలుగయిదేళ్లవుతుంది. ఆమెకూడా సంసారం అంటే సవిలాసంగా త్రిప్పుకుంటూంది గాని,

అదో భారంగానూ, బాధ్యతగానూ ఆలోచించేది కాదు. పిల్లామేకా లేదు; పెద్దాపిన్నా లంపటం లేదు. త్రిపురాంతకం రాబడి తాముతినా, ఒకరికి పెట్టా కూడా చాలును.

"ఏమిటే అలావిచారంగా ఆలోచిస్తూ బియ్యంగడుగుబుట్ట కదపకుండా నిలబడిపోయావునూతిదగ్గర?"

మెల్లగా ఊగుతూన్న నడకతో త్రిపురాంతకం వచ్చి నిలచే డామెను వింతగా చూస్తూ.

"ఆఁ! ఏమీ లేదండీ!" బుట్ట రెండుమూడుసార్లు కుదిపి నిట్టూర్చింది. నీరువంచుతూ ఆనీటిధారవైపే అలా వంగి చూస్తూంది. త్రిపురాంతకం కత్తిపీట ముందు వేసుకొని కూరలసజ్జా మూతమెత్తి కూరలెంచుతూ, ఎన్నో వంటవిషయమయిన ప్రశ్నలడుగుతున్నాడు సుందరాన్ని.

"అబ్బ! ఏదో ఒకటండీ. ఈ పాడుపొట్ట కేం తిన్నాపాయ లెద్దురూ. ఏమి టూరికే స్వయంవరోత్సవం సాగిస్తున్నా రేమిటి ?"

దడదడా వంటయింట్లోకి వెళ్ళి సన్నగిల్లిన ప్రోయ్యి రగిల్చింది సుందరి. ఆమె కేం తోచలేదు. ఆలోచిస్తూంది, తొట్రుపడుతూంది.

"ఏమిటో! సుంద రీవేళ అలాగుం" దన్నాడు త్రిపురాంతకం, తరిగిన కూర వంటయింటి పొదిగట్టున వంగి పెడుతూ. అతని చూపులు సుందరి మీదే ఉన్నాయి.

ఎసరు మరుగుతూంది. సుందరి హృదయమూ మరుగుతూంది, కుతకుతా ఉడుకుతూందికూడాను. త్రిపురాంతకానికి జబాబే లేదు. ఏదో నిరాశతో, నిస్త్రాణతో నిస్పృహతో కనబడుతూంది సుందరం. భర్తకు వడ్డన చేసింది. భోజనానంతరం ఆకులు మడిచియిచ్చింది. కచేరీబట్ట లందించింది. అతని నంపకం పెట్టి వీధితలుపు గడియ వేసుకొని వంటయింట్లోకి వెళ్లి భర్తవిస్తట్లో నాలుగూ వడ్డించుకొని ఆ పీటమీద కూర్చుంది. యంత్రంలాగే కదుల్తూంది గాని ఆమె నేదో ఆలోచన కళవళ పెట్టేస్తూంది.

తలపులు వారించుకోబోతూంది, తట్టుకోలేకుండా ఉంది. అన్నం కలుపుకొని అభిగారం చేసికొని కడి ఒక ట్టి నోటిలో పెట్టుకొంది. ఆమె కేమీ రుచి పట్టినట్టు లేదు. కడి నోట నమలకుండా మ్రింగబోయింది. దిగలేదు. చెంబెత్తి మంచినీళ్లు త్రాగింది. అన్నం దిగిపోయినా ఆమె గొంతుకలో ఏదో పచారు చేస్తూంది బిర బిగిసి భారంగా.

ఆమె కడుపునిండా అన్నం తిన్నదో లేదో ఆమె గుర్తించలేదు. పాలాయితగా, అయిందనుకొని ఆకు మడిచి అవల పార వేసింది.

ఏదో దుఃఖం, ఏదో అనుతాపం, ఏదో అన్నక్రోశం అలా తరంగాలుగా ఆమెను నిలువునా కలతపెట్టి పోరగి పాడుతూంది. ఓడీమీద తివాసీవేసికొని ఆకులతట్టముందుంచుకొని చెక్క నోట నవరిస్తూంది. చెక్కకు కసేలేదు; ఆకులకు కారమే లేదు.

ఈనెతీసిన ఆకు ఇట్టె తీసి నేలను జారవిడిచేసింది. పరిసరాలే చూస్తూందిగాని ఆమెదృష్టిమాత్రం అక్కడ లేదు. ఎవరో వీపుమీద తట్టినట్టు త్రుళ్లిపడి లేచింది. విరవిరా వెళ్లి పడకగదితలుపు తెరచి బల్లమీదనున్న అరటిపండ్లుపెళ చేత్తో పట్టుకొని ఈవలకు వచ్చింది. వీధితలుపు చేరబెట్టసేనా చేరబెట్టకుండా ఆ అరటిపండ్లనే అపురూపంగా చూస్తూ క్రొత్తహెచ్చరికతో పొరుగునుండే జానకియింటికి వెళ్లింది.

జానకి చిన్న నీమవెండిగిన్నెలో కొంచెంపెసరపప్పుపోసి కడుగుతూంది నడుంవంచి నేల చూస్తూ.

అరటిపండ్లపెళ పైటకప్పులోదాచి- "జానకీ" అంది వెనుకవాటున నిలిచి సుందరి.

జానకి త్రుళ్లిపడి వెనుదిరిచి వినయంగా "ఏమక్కా? ఏంకావాలి?"

"నీవే కావాలి."

"నేనెప్పుడూ నీదాననేగా? నాకిం కేలంపట ముందిగనకా?"

సుందరికన్నులలో నీరు తిరిగినట్టయింది. చేతిలో అరటిపళ్లు నొక్కుకొని చిన్నబోయింది. ఆమెదృష్టులనే గమనిస్తూన్న జానకి, పొంగిపోయింది అరటిపండ్లుచూచి. సుందరి తనకొసల చూపిన వాత్సల్యానికి

జానకిహృదయం కొలతపాత్ర కాజాలిందికాదు.

రెండుచేతులూ ముందుకు జాచి "నాకేనా?" అంది జానకి. ఆమె అమ్మాయికానందానికి మతిపోయింది సుందరికి. ఆపళ్లు ఆమెచేతిలో పడేసి వస్తానంటూ గిఱ్ఱున తిరిగి తనయింటి లోనికి వెళ్లిపోయింది సుందరి. తలుపు చేరజెట్టి లోపల కెలా వెళ్లిందో – పడుకగదిలో మంచంమీద మెత్తని దిండులో తలదాచికొని వెక్కి-వెక్కి యేడువ నారంభించింది.

"జానకి, పాపం సృష్టిలో నున్నది. సృష్టే ఆమెకు ఉత్తచేయి చూపింది. సహాయ మపేక్షిస్తుం దేమోనని కాబోలు మొండిచేయే చూపింది." ఆమె ఎంతసేపలా తలచుకుంటూ వెక్కి-వెక్కి యేడ్చిందో తలగడా మూడువంతులదాకా కన్నీటితో తడిసిపోయింది. ఆమె గొంతు కారిపోయినట్టు పొడిపొడిగాఅయిపోయింది. అలసటతో ప్రక్క-లెగిరి యెగిరి ఊర్పులు తొట్రుపడుతున్నాయి. వడకి వడకి పెదవులు వేడిగా తోస్తున్నాయి. ఆమె అంతరంగం గాలివాన వెలిసిన అకాశంలాగు తేరుకొంటోంది. ఆమె దిగ్గన లేచి మంచం నడుమ కూర్చుంది; పడుక్కుంది. నిద్రలో కాస్త విశ్రాంతి పొందుదా మనుకుంది. నిద్ర పట్టక లేచి కూర్చుంది. పైటచెరగుతో కనులొత్తుకుంది. ఏదో సమర్థత ఆమెలో రేగింది, ఏదో ప్రత్యేకసత్వం, తనలో ప్రవేశించిన ట్టనుకుంది.

"పాపం! 'వేరులంపటం లే' దని ఎంత జాలిగా అంది జానకి. ఔను, ఏదీ! అయ్యో!" నిట్టూర్చింది సుందరి. కూర్చుంది దిటవుగా మంచం నడుమ. గోడనున్న గడియారం గంటలు కొట్టింది మూడో నాలుగో. కన్నులు విశాలంగా విప్పి పడుకగది అంతా కలయచూచింది. ఏదో సహాయంకోసం, క్రొత్తగా ఆగది చూస్తూన్నట్టు, గోడను పటాలు, అద్దాలు, నేలను మేజా. మెత్తని పరుపులు దిండ్లు, పూలు, అగరువత్తులు, పచ్చిచందనం, ఫలాహారాలు...ఏమిటిది ?...పడుకగది ! ...ఆఁ! ఇది నాది...ఎట్లు - తెచ్చినానా? ఎక్కడనుండి? అయ్యో - జానకి...పాపం జానకికుటీరం! ఆనాటి జానకి పర్ణకుటీరాన్ని జ్ఞాపకంతెస్తూంది అన్నీఅక్కడే 'వేరులంపట మేముంది?' అంది! అబ్బ ఆమెచూపూ, ఆమాటలధ్వనీ తలుచుకుంటే నాకు ప్రేవులు నులుచుకున్న ట్టవుతూంది పాపం! జానకి - ఏంపాపం చేసింది? ఏంద్రోహం ఎవరికి చేసింది? ఎందు కింతశిక్ష? ఎవరు విధించేరు?" దిగ్గన మంచం దిగి పైట సవరించి దిద్దుకుంటూ అద్దంలో నీడ అప్రయత్నంగా చూచుకొంది. ఆమె కానీడలో జానకి కనబడింది. జాలిగా తలవంచుకొని బల్లమీదికి చూపులు పరపింది. గాజుపళ్లెంలో గంధంముద్ద.

జానకినిర్మలములయిన చెక్కులా రెండిటా కదలుతూన్న ట్టనిపించింది. గాఢంగా నిట్టూర్చింది సుందరి. ఏమిటి చేయడం? ఏమీ తోచదు ! ఏపని మీదికీ బుద్ధి వెళ్లదు. ఎవరిసహాయం అపేక్షించడమో తెలీదు. ఎందుకీనేరంలేనిశిక్ష ? ఎవరు విధించేరు ? ఎలా తలబడ్డ దీవిధి? కిరకిరలాడి గింజుకొనిపోయింది సుందరి. ఆఅవస్థలో ఇక నొక అరనిమిషమయినా నిలువలేనంతకటకటంపడ్డది... "ఆఁ! సంఘం! ఇదా ! సంఘమంటే ఎవరు? ఎవరు? నేనూ నువ్వూ!" భర్త ఆమె కన్నులయెదుట నిలిచిన ట్టనుకుంది. "సంఘం మీరూ నేనూనా? -ఔను మనమే - ఈ ఉసురు- ఈ అమాయికపుదుఃఖం, ఈచిత్తక్షోభ, ఈ ఎడతెగని కలతవడ్డ సముద్రఘోష, వినిపించుకోదూ సంఘం? సంఘం ఎవరు? నేనూ ఆయనాను. ఏరీ ఆయన? కచేరీ, గంటలనియమం ! ఎవరి ఘోష వారిది. లోకం తన సందడిలో చెవుడువోయింది. అబ్బ ! ఎంత ఘోష ! మేమే సంఘం - సంఘం- సంఘీభావం." గోడ నున్న వాచీ చూచింది, "అయిదు ! ఇంకా పావు గంటకి ఆయన వస్తే సంఘ మవతాను. సంఘాని కింత నెత్తికల్లా ? తన కనురెప్పల నీడలో మల్లెపువ్వు విడబారుతూ నలిగిపోతూంది. ఇనుపరెప్పలు నిప్పులు చూస్తూంది. చల్లార్చే కరుణ! ఒక చిన్న తుషారం! ఒక చిన్న జల్లు! ,ఒక ప్రవాహం. ఎందుకు కూడదూ?" అంది సుందరి గట్టిగా.

తలుపు తెరచికొని వస్తూన్న త్రిపురాంతకం ఆమాట విని "ఎం

దుకు కూడదూ! కూడునే" అన్నాడు తనకు సహజమయిన సంతోష ధోరణిలో, ధ్వనితో.

త్రుళ్లిపడి వాని కెదురుగా వెళ్లబోయి జానకి గదిగుమ్మంలో ఆగిపోయింది. ముందు వెనుకల కొట్టాడుతూంది ఆమెహృదయం.

"సుందరీ!" పిలుస్తూ ముఖం చూచి త్రుళ్లిపడి తెల్లబోయి నిలబడిపోయాడు, త్రిపురాంతకం.

"కళ్లూ మొగమూ ఏమంత ఎఱ్ఱగా ఉన్నాయి? ఇంత సేపూ ఏడుస్తున్నావా? జుట్టమీ అంత చింకిరయిపోయిం ది," (చేరబోయి) ఏమిటి చెప్పు. నిన్ను నేనేమన్నా అన్నానా?"

"అయితే నేను నోచ్చుకుంటానా?"

"మరేమిటి?"

"ఏంలేదూ. ద్రోహం చేసిన హృదయానికి శాంతి ఉండదుగా?"

"ఏమిటో నీమాట నాకు బోధపడలేదు."

"సంఘు మంటే మనమేనా?"

"మనమూ, మరికొందరూను."

"మనం అనుకోకుండా చేస్తూన్న ద్రోహం మీా రెప్పుడేనా గుర్తించారా?"

"ఏమిటో?" నవ్వబోయాడు త్రిపురాంతకం.

"నవ్వుతాలుగాదు. నేనిలా ఏడుస్తూఉంటే మీాకునవ్వలావస్తూంది?"

"పొరపాటే! అది అలా గుంచి అసలుసంగతేమిటో చెప్పు"

"జానకి - పాపం!...

నాకు మాటలు తెమలకుండా ఉన్నాయి."

"ఏమిటో కొంచెం చెప్పు నేను మిగిలింది గ్రహిస్తాను."

"జానకి, సృష్టికే దూర మయిపోయి అలా చీకువారవలసిన దేనా? త్రోవలేదూ? ఆమెకు... అదేమిటో నాకు చెప్పడం వచ్చిందికాదు; కొండచరియలో వాగులాగు నాకు దుఃఖం పొంగిపొరలివచ్చింది."

"సరే, పోనీ, నీకు దుఃఖం ఉపశమించాలంటే మన మేంచెయ్యాలి? నే నేంచెయ్యాలి?"

"ఆమెను మనయింట్లో ఉంచుకొనికనురెప్పలలో పెట్టుకోలేమూ? చేసిన అపచారానికి ఉపశాంతి-"

"ఓ! రానీ, ఇందుకేనా ఇంత వాపోతున్నావు - ఇదో పెద్దకార్యమా?"

*   *   *
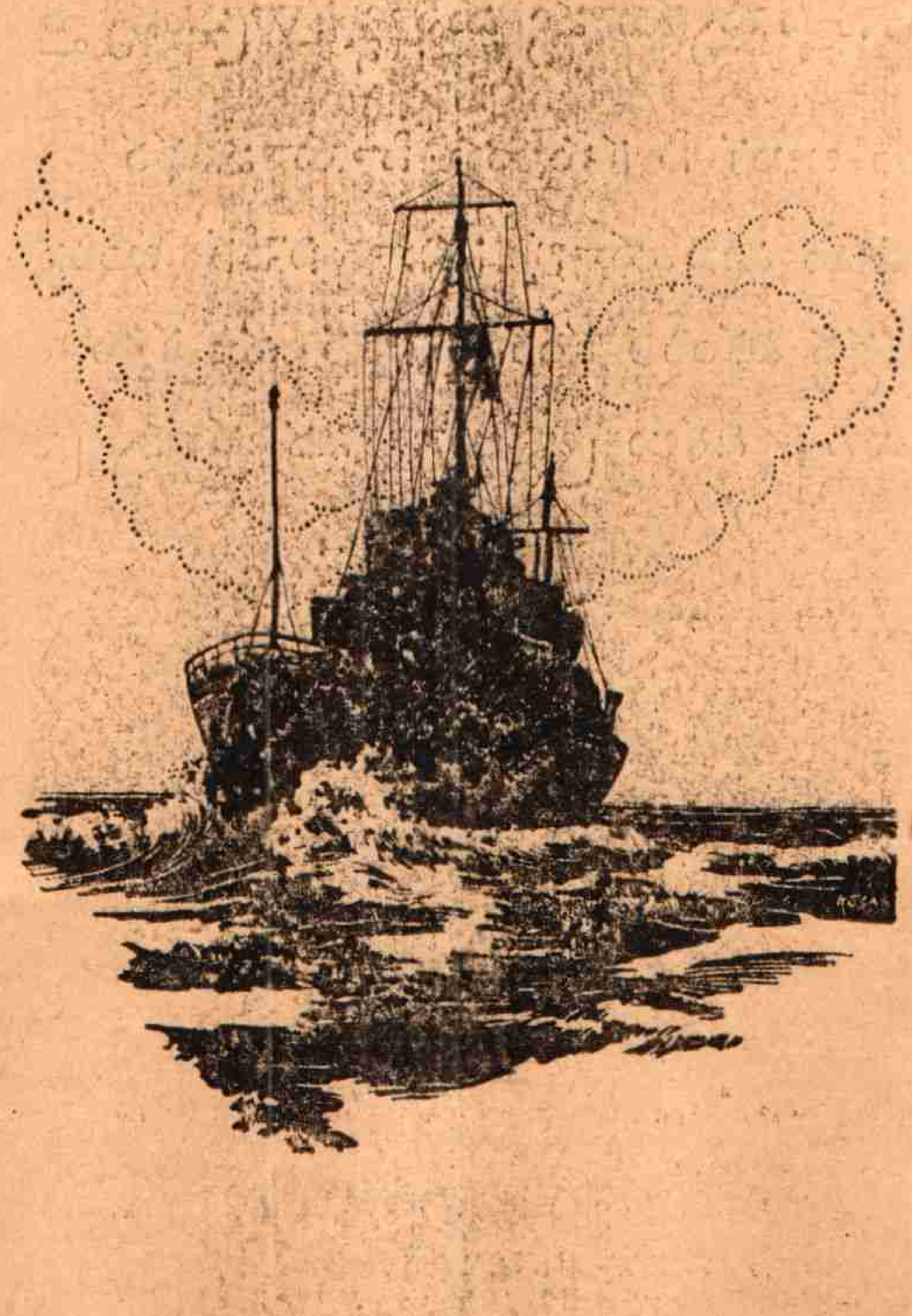
"సుందరీ! మగవాని మనస్సే కుబేరపుష్పకం! తెలిసిందా."